

Rozhovor s architektem...

Miroslav Hájek / foto: autor a archiv Atelieu P. Hniličky

...o budoucnosti Velkých Popovic

Pro dnešní rozhovor jsme jeli do Prahy. A přesto se týká Velkých Popovic velmi konkrétně. Naším dnešním partnerem je totiž člověk, který se podílel na přípravě výchozích podkladů pro zadání nového územního plánu – architekt Marek Řehoř.

Už je tomu přes rok, kdy ve Velkých Popovicích proběhla akce, kterou její iniciátoři z atelieru architekta Hniličky nazvali Dílna nápadů. Co bylo účelem této akce? Zjednodušeně řečeno sběr informací od občanů pro zadání připravovaného územního plánu – společné určení hlavních cílů, které by měl nový územní plán řešit. Ve shodě s názorem vedení obce se na přípravě tohoto důležitého strategického dokumentu občané přímo podíleli už v počáteční fázi, nad rámec současné zákonné úpravy.

Motto akce stanovili architekti jasně: Nikdo nerozumí místu lépe, než lidé, co v něm žijí. Součástí akce byla proto například i procházka po obci se zastupiteli, občany a architekty a následně definování silných a slabých míst v obci. A konečným výsledkem pak byl výběr nejdůležitějších témat pro zadání územního plánu / strategie rozvoje obce.

Pro ty Velkopopovičáky (a samozřejmě i obyvatele sousedních osad), kteří snad akci nezaregistrovali, malé shrnutí:

Celkem bylo posbíráno: 114 nápadů, a to:

- > 20 příspěvků ze studnic nápadů,
- > 35 příspěvků z procházek s občany po obcích,
- > 12 příspěvků e-mailem,
- > 37 od zastupitelů obce.

10 nápadů od občanů v rámci podávání žádostí o úpravu územního plánu (mezi nápady nebyly zahrnuty požadavky na převod z nezastavitelného území do zastavitelného).

Ing. Arch. Marek Řehoř
z atelieru Pavel Hnilička Architekti, s.r.o.

Jak to, pane architekt, vůbec je s těmi územními plány? Musí ho obec mít či nemusí, jak někdo tvrdí?

V podstatě by ho mít nemusela, protože Velké Popovice vlastně by mohly stále jet podle staršího, řádově deset let starého územního plánu. Ovšem! Nové územní plány budou podmínkou v případě případné žádosti u nějaké Dotace! Je tu tedy přímá návaznost, a proto i úvaha vedení obce na potřebu zrodu nového územního plánu. Ostatně životnost těch územních plánů obcí se pohybuje přibližně právě cirka okolo těch deseti-patnácti let. Je to jakási vize či dohoda mezi občany, zastupitelstvem a orgány státní správy o tom, jak se bude konkrétní území využívat.

A protože je ověřené, že vývoj a potřebné změny mají ten cyklus zhruba deseti-patnácti let, proto byl náš ateliér osloven touto akcí. Zatím jsme ve fázi průzkumů a rozborů, což je taková první přípravná fáze, při které se sbírají podklady a vyhodnocuje se, co se za těch deset let zastavělo podle původního územního plánu, kolik zbývá ještě volného místa, kde lze stavět. Po ní by měla následovat fáze vyhodnocení výstupů a příprava nových návrhů. Ale na tom jsme se ještě s obcí nedohodli.

Nezmínil jste ovšem tu dílnu nápadů...

To, o čem jsem hovořil, je vlastně část povinná před přípravou nového územního plánu. Ta dílna nápadů je něco navíc, jednak pro zastupitelstvo, aby získalo podněty od občanů, ale i pro ně samé, aby měli oni možnost vyjádřit své názory na rozvoj obce. Aby neměli pocit, že někdo něco navrhuje v jejich domovské obci za jejich zády, aby naopak měli přímo možnost se k tomu vyjádřit. Co by chtěli, co se jim nelíbí.

Jaké máte s takovýmito akcemi zkušenosti?

Musím říct, že ta dílna nápadů byla první akcí tohoto druhu, co jsme dělali. Inspirací nám bylo jedno rakouské studio, které se tímto zabývá dlouhodobě, zhruba dvě desetky let. Převzali jsme od nich metodiku, vlastně celý formát takové akce.

A jak v tomto srovnání dopadly Velké Popovice?

Podle mého odhadu se zapojilo aktivně zhruba na čtyřicet lidí z Velkých Popovic, což, protože to byla premiéra, neumíme posoudit, zda to je hodně či málo. Ale každopádně pro nás byl zajímavý ohlas i v tomto rozsahu, oněch více než sto nápadů bylo podnětných.

Nabídlý vám ty ohlasy nějaké překvapení, něco co by vás zaskočilo?

Nevzpomínám si na nic, co by nás extra překvapilo. Více méně to byly náměty předvídatelné v rámci obce s velikostí a lokalizací Velkých Popovic. My jsme ta témata pak roztříbili do několika oblastí, která jsme pojmenovali KVALITA VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ, NÁMĚSTÍ A NÁVSI, CHODNÍKY V OBCI, ÚZEMNÍ ROZVOJ, DOPLNĚNÍ CEST, KRAJINA A PARKY, SPORTOVNÍ STAVBY, OSTATNÍ STAVBY, INFRASTRUKTURA DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ.

Přitom se ukázalo, že citlivým a asi vůbec nejčastěji zmiňovaným tématem je neexistence nějakého skutečného centra obce, že lidem skutečně schází ve Velkých Popovicích centrální prostor. Že jedno centrum je kolem pivovaru a hlavní silnice, a přitom historické centrum je u kostela, ale tam je to zase dopravně složité kvůli té serpentýně. To lidi zjevně trápí, nalezení řešení pro vytvoření skutečného centra s nákupními možnostmi by lidi zjevně považovali za výrazné pozvednutí obce.

A vedle tohoto, už léta citlivého tématu, jaké bylo další neobvyklejší?

No, ono to bylo zajímavé v tom, že když se někdo vyjadřoval, pak většinou prakticky ke všem tématům. Ale opravdu asi nejvíc námětů a při-

pomínek bylo k těm veřejným prostranstvím. Padla i zmínka o možnosti zřízení domova důchodců, ale také supermarketu, lidi se však pídili třeba i o možnosti nějakého koupaliště, přesněji koupacím rybníku. Došlo i na cesty v krajině... ale to už byly spíš menšinové hlasy, stejně jako kolem dopravní infrastruktury. Naopak, co bylo ale časté téma, to byla čistíčka.

To chápu...

Lidi vnímají čistíčku nejen jako prvek cizorodý uprostřed obce – tedy Brtnice – ale navíc vše ještě zhoršuje její situace, která prakticky zabírá průchodnost celého území kolem ní a výrazně komplikuje nějaké spojení Brtnice s Velkými Popovicemi. Je to tam takové nehostinné neprůchodné přes mokřady kolem, mrtvá zóna v obci, bariéra.

A co vůbec otázky další výstavby, to je také citlivé téma?

Vše vychází z toho, že původní územní plán poměrně štědře nabízel nově zastavitelné plochy (nejvíce v Brtnici, ale i v severní části Velkých Popovic), které ještě zdaleka nejsou všechny využity. Takže to vytváří společně s rozhodnutím zastupitelstva v návrhu nového územního plánu dál nerozšiřovat zastavitelné území celkem jasný rámec. Z našeho pohledu tam skutečně je ještě dost prostoru pro další výstavbu minimálně na dalších dvacet let, byť se pochopitelně několik požadavků na další rozšíření vyskytlo. Ale opravdu jen ojediněle. Pokud si pamatuju, největší tlak byl z Lojovic. Ale i to se týkalo pár lidí.

Ovšem Velkopopovicko nejsou jen Velké Popovice a Brtnice...

Jistě, my jsme museli odlišit, že samotné Velké Popovice s Brtnicí je sídlo tak trochu už městského charakteru s jasnou návazností na Prahu, zatímco v dalších sedmi usedlostech a osadách kolem je situace poněkud jiná. Jiná v tom, že to je oblast unikátní, přírodně velmi cenná – což je nutné respektovat – že tam se neočekává nějaký výrazný nárůst. Je to oblast na lokalizaci tak blízko u Prahy poměrně dost neprostupná, ta místa mají zpravidla jen jednu přístupovou komunikaci, mnohde charakteru polní cesty. Tam bylo vidět, že místní s tím jsou v podstatě spokojeni, že to takto funguje, že tam není tranzitní doprava. Uvědomili jsme si, že to je opravdu hodně přírodně cenné území, i za cenu jistého zbrždění vývoje. Samozřejmě druhou stranou téhož je, že tam všude chybí jakákoliv infrastruktura, ba dokonce tam nejsou ani hospody, není kde nakoupit, lidé jsou závislí na autě.

A to se lidem nelíbí?

Oni to tak berou, vlastně jim to vyhovuje a opravdu nechtějí nějaké dramatické dopravní změny, nějaké zprůjezdnění pro větší dopravu.

Objevil se v té dílně nápadů ještě nějaký zajímavý postřeh, který stojí za zmínku?

I když pro vás je to asi už běžné, nás zaujal vztah s pivovarem, určující celou řadu věcí. Tak velký pivovar je na tak relativně nevelkou obec hodně silný protihráč. Přišlo nám, že vztahy jakžtakž fungují, ale to byl jen postřeh zvenku.

Jakžtakž je myslím docela výstižné, určitě by to mohlo být ještě lepší...

Ale to určitě, potenciál tak silného ekonomického partnera do budoucna určitě má velký prostor.

A jak jste vnímali přístup zastupitelstva k problémům obce?

Zdalo se nám, že úsilí, které vyvíjejí ke zlepšení vzhledu obce, se jim daří. Samozřejmě v rámci finančních možností. Což platí i o potřebě rozšíření kapacity školy.

Vyřešeno. Škola už v mezidobí získala – sice s komplikacemi a se zpožděním – nástavbu...

No výborně, to bylo dost časté téma připomínek. I když skutečně nejožehavějším tématem bylo to neexistující obecní centrum. A opět v souvislosti s pivovarem. Co jen tam ročně přijde návštěvníků na pro-

Součástí práce architektů byly i procházky s občany po obci a osadách...

... sběr nápadů od občanů

... a na závěr beseda v knihovně.

hlídku – to jde snad do desetitisíců – a přitom z obce samotné nikdo z návštěvníků nic nemá, jako by byla mimo. Lidi vystoupí na parkovišti, jdou přímo do pivovaru a po prohlídce zase hned do autobusu a jedou pryč. V obci se ani nezastaví, nemají si ani kam sednout.

Ten materiál, který je výsledkem vaší práce, je běžně přístupný, že?

Samozřejmě na internetové stránce obce na adrese <http://www.velkepopovice.cz/obec/novy-uzemni-plan> je to komplet včetně příloh.

Děkuji za rozhovor.